

3 PL Od pramene řeky Lomné po ústí **ŘEŠENÍ**

Jak to asi bylo...?

Jsem tady na zemi již několik milionů let. Býval jsem obrovský. Nejdříve jsem se schovával uvnitř hory, kterou lidé nazývají **Velký Polom**. Časem jsem se dostal na zemský povrch a obýval jsem horní tok řeky Lomné. Měl jsem ostré rysy.

Na povrchu jsem býval drsný. Pozvolna jsem se dostal níže, asi o 13 km. Nyní jsem již mnohem, mnohem menší, můj povrch je hladký a mé tvary zaoblené.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Víš, kdo jsem?

KÁMEN/ BALVAN/ MATEČNÁ HORNINA

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

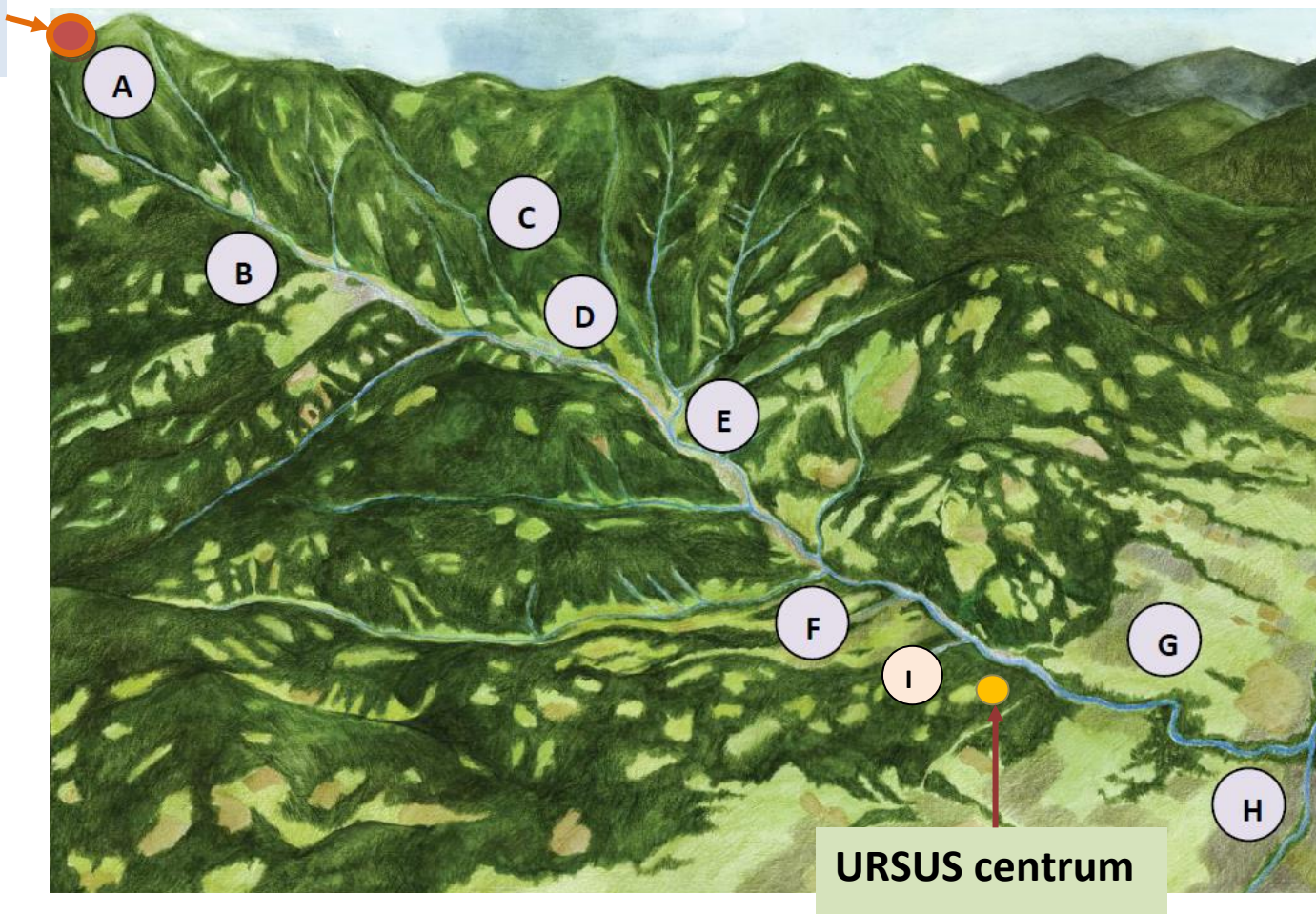

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

1. Řeka Lomná

Kde se asi nacházím nyní? Vyznač červenou tečkou na mapě jeho přibližnou pozici.

Čuboňov

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

2. Přiřaď písmena z mapy k terminologii.

F	C	H	A	B	I	D	E	G
STŘEDNÍ TOK	LEVÝ PŘÍTOK	ÚSTÍ	PRAMEN	HORNÍ TOK	PRAVÝ PŘÍTOK	SLEPÉ RAMENO	SOUTOK	MEANDR

D SLEPÉ RAMENO

1. Jsem opuštěné koryto řeky. Zůstává ve mně voda z vodního toku nebo se naplňují podzemní vodou. Zarůstám vegetací, časem se měním v jezírko nebo tůň a následně v mokřad.

B HORNÍ TOK

2. Obývám říční údolí, které je většinou ve tvaru V. Stékám totiž z vyvýšeného příkrého místa. Mé koryto tvoří velké balvany a malé množství usazenin.

A PRAMEN

3. Jsem podzemní voda a přirozeně vyvěrám na zemský povrch.

G MEANDR

4. Vznikám většinou boční erozí v nižších polohách, v zákrutu řeky. Na jedné straně břeh vymílám a na opačném břehu usazuji nánosy.

F STŘEDNÍ TOK

5. V této části teču pomaleji a pozvolna ztrácím na dravosti. Mé koryto je ve tvaru U, rozšiřuje se boční erozí. Na dně se mi tvoří vyšší vrstvy sedimentace.

H ÚSTÍ

6. Místo, kde se vlévám do řeky Olše.

Na své cestě, kterou urazím od pramene, jsem v této části svého toku nejširší a mám zde nejvyšší průtok.

C/I PŘÍTOK

7. Z levé nebo pravé strany se vlévám do větší řeky.

E SOUTOK

8. Místo, kde se do mého koryta vlévá jiný vodní tok, např. horský potok, řeka.

METODICKÝ POSTUP

Úvodní text

Účastník si pomocí čtecího zařízení poslechne úvodní text „Jak to asi bylo...?“ a odpoví na otázku, která se nachází pod úvodním textem.

Práce s ilustrací

Účastník pracuje s haptickou mapou, Příloha 4 (ukázka), kterou mu připraví vyučující.

Účastník zjistí odpověď na otázku ve cv. 1 „Kde se asi kámen nyní nachází?“. Dané místo červeně označí. Odpověď společně s ostatními účastníky ověří.

Expozice – model pohoří Beskyd

Pozn.: tento model je zařazen jako haptický model v sekci Kultura na webových stránkách Sjednocené organizace pro nevidomé a slabozraké.

Účastník se přesune z učebny do expoziční části URSUS zážitkového centra, kde se u modelu pohoří Beskyd pomocí hmatových smyslů seznámí s tímto pohořím a vybranými geografickými místy, která se zde nachází.

Hmatem rozpozná hory včetně výškových rozdílů, sedla, údolí, holiny, řeku Lomnou, přítoky řeky Lomné.

Model pohoří Beskyd

Na tomtéž modelu si na vzorovém příkladu řeky Lomné připomene části toku, které v návaznosti na dotazy vyučujícího na modelu hor ukazuje. Odpovídá na příkladové otázky vyučujícího.

- Dokážeš najít pramen potoka nebo řeky?
- Dokážeš najít levostranný a pravostranný přítok řeky Lomné?
- Dokážeš najít úpatí hory?
- Dokážeš najít soutoky na řece Lomné?
- Dokážeš najít lomy/zatáčky řeky Lomné?

Práce s haptickou mapou

1. Účastník hmatem prozkoumá haptickou mapu, Příloha 4. S užitím haptické mapy, Příloha 4, vyhledává geografická místa v lokalitě Horní a Dolní Lomná, Bocanovice, Jablunkov včetně vrcholů hor, názvů řek a potoků.

Dané geografické lokality si účastník následně ověří na modelu pohoří Beskyd.

2. Účastník zaznačí do haptické mapy písmena, pod kterými se ve cv. 2 nachází terminologie týkající se toku řeky:

A pramen řeky/potoka

B levý přítok řeky Lomné

C pravý přítok řeky Lomné

D ústí řeky/potoka

E horní tok řeky Lomné

F střední tok řeky Lomné

G soutok řek Lomné a Olše

Účastník tak na příkladu řeky Lomné rozvine a upevní fakta o toku řeky, geografických úkazech (hora, řeka, sedlo, holina, údolí) a geografických místech (Velký Polom, Kozubová, řeka Lomná, řeka Olše, soutok řeky Lomné a Olše aj.).

Kreativní dílničky

Účastník s užitím přírodnin (mech, kamínky), lepidla, voskových provázků vytvoří model toku horské řeky s levostrannými a pravostrannými přítoky, a tyto si může dle skutečnosti na příkladu řeky Lomné nebo dle své fantazie pojmenovat.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY